

Hükûmet sistemimizi baştan sona değiştiren bir Anayasa değişikliği hal-koyulmasına sunuldu. 16 Nisan'da oylayacağız. Bu Anayasa değişikliğini hazırlayanların Türkiye'ye "başkanlık sistemi" getirmek iddiasıyla yola çıktıkları herkesin malûmu. Ne var ki halkoyulmasına sunulan sistemin başkanlık sistemiyle uzaktan yakından bir ilgisi yok. Çünkü başkanlık sistemi bir kuvvetler ayrılığı sistemidir. Başkanlık sisteminde yasama ve yürütme organları birbirinden bağımsız olarak seçilir ve birbirinden bağımsız olarak görevlerini sürdürürler. Biri diğerinin görevine son veremez. Oysa önerilen sistemde Cumhurbaşkanı da, TBMM de, kendi seçimlerinin yenilenmesini göze almak kaydıyla, diğerinin görevine son verebilmektedir. Böyle bir sistemin "başkanlık sistemi" olduğunun söylenmesi muazzam bir yalandır.

Muhtemelen bu nedenle Adalet ve Kalkınma Partisi, önerilen sistem için artık "Başkanlık sistemi" yerine "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" terimini kullanıyor. Ne var ki, "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" diye bir sistem, anayasa hukuku literatüründe şimdiye kadar duyulmuş bir sistem değildir ve eğer hukuk terimleriyle, dilsel simgeler değil, kurumlar kastediliyor ise böyle bir sistemin olması mantıken mümkün de değildir. Yürütme organı, tekçi yapıdaysa, bu sisteme, ister "başkanlık sistemi", ister "Cumhurbaşkanlığı sistemi", isterse "X sistemi" densin, değişen bir şey olmaz. Türkiye'de önerilen hükûmet sistemine "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" isminin verilmesi, bir kelime oyunundan, bir aldatmacadan başka bir şey değildir.

Türkiye'de önerilen sistem, dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş, duyulmamış, bir "Neverland hükûmet sistemi"dir. Bu sistem, demokratik dünyada denenmemiş bir sistemdir; dolayısıyla sonuçlarının ne olacağı belli değildir. Hükûmet sistemleri, anayasa hukuku biliminin verilerinden uzaklaşılarak, orijinal modeller "kurgulanarak", deneysel sistemler tasarlanarak düzenlenebilecek; tabir caiz ise, üzerinde kumar oynanabilecek bir şey değildir. Bu alanda kumar, hürriyetin ve demokrasinin kaybıyla sonuçlanır.

Hiç olmazsa, bu "Neverland sistemi"ni tasarlayanların, halka saygıları varsa, halkoyulamasından önce, halkın karşısına çıkıp, açıkça ve dürüstçe, önerdikleri sistemin başkanlık sistemiyle uzaktan yakından ilgisi olmadığını, önerilen sistemin dünyada eşi benzeri görülmemiş yepyeni bir sistem olduğunu söylemeleri gerekir. Halkın neye oy vereceğini bilmesi, halkın en doğal hakkıdır.

Yıllarca üniversitede anayasa hukuku dersi vermiş, anayasa hukuku alanında pek çok kitap ve makale yazmış, hayatını anayasa hukukuna adanmış bir akademisyen olarak, bu Anayasa değişikliği teklifini okumuş olmaktan dolayı derin bir üzüntü içindeyim. Anayasa değişikliği kabul edilirse, "elveda anayasa" demekten başka söylenecek bir söz kalmayacak.

K.R.: Greek temple at Selinunte, Sicily (http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_ancient_Greek_and_Roman_monoliths#Roman_monoliths)
Foto: Giovanni Crupi (1849-1925): "Selinunte - Rovine". Numero di catalogo: 275.

EKİN Basın Yayın Dağıtım
Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.
Durak Sok. No 2, Osmangazi- BURSA
Tel: (0224) 220 16 72 - 223 04 37
E-mail: info@ekinyayinevi.com

ONLINE SATIŞ
www.ekinyayinevi.com

ELVEDA ANAYASA

Kemal Gözler

Kemal Gözler

ELVEDA ANAYASA

16 Nisan 2017'de Oylayacağımız Anayasa
Değişikliği Hakkında Eleştiriler

2. BASKI
Mart 2017